

Miljödepartementet
Internationella sekretariatet

Rådets möte (miljöministrarna) den 28 juni 2022

Kommenterad dagordning

1. Godkännande av dagordningen
2. A-punkter
3. Översyn av EU:s utsläppshandelssystem (EU ETS)

Vilken typ av behandling förväntas i rådet: Beslutspunkt. Rådet föreslås anta en allmän inriktning.

Ansvarigt statsråd: Annika Strandhäll

Förslagets innehåll: Kommissionen presenterade den 14 juli 2021 ett förslag till översyn av EU ETS. Förslaget till översyn innebär att målet för att minska utsläppen i systemet skärps från -43 % till -61 % till 2030, jämfört med 2005. För att åstadkomma detta föreslås en skärpning av den linjära reduktionsfaktorn till 4,2 % och en engångsjustering av utsläppstaket. Kommissionen föreslår också att sjöfartssektorn ska inkluderas i systemet och att ett nytt utsläppshandelssystem ska inrättas för vägtransporter och byggnader (ETS BRT). Därtill skärps reglerna för luftfartssektorn och för marknadsstabilitetsreserven.

Förslaget till översyn har diskuterats och förhandlats mellan medlemsstaterna under det slovenska och franska ordförandeskapet. Inför Coreper har det franska ordförandeskapet presenterat ett kompromissförslag. Ordförandeskapet har bland annat föreslagit vissa ändringar i utsläppshandelssystemet för vägtransporter och byggnader,

genom en senarelagd start för systemet och en förstärkt mekanism för att hindra snabba prisökningar. Därtill föreslår ordförandeskapet flera ändringar för inkludering av sjöfarten, så som en översynsmekanism för inkludering av mindre fartyg och fler växthusgaser. Ordförandeskapet har inte gjort några ändringar av kommissionens förslag vad gäller utsläppsmål, linjär reduktionsfaktor, engångssänkning och parametrar för marknadsstabilitetsreserven.

Sverige har i förhandlingarna verkat för att upprätthålla ambitionsnivån från kommissionens förslag, och fått gehör för flera prioriterade ståndpunkter. Exempelvis föreslås nya nollutsläppsanläggningar att inkluderas i systemet och få fri tilldelning. Därtill har ordförandeskapet, delvis på svenskt initiativ, inkluderat en översynsmekanism för inkludering av förbränning av kommunalt avfall i systemet. Sverige har också verkat, och fått gehör för, att kommissionens förslag om uteslutning av fossila bränslen i Moderniseringsfonden ska kvarstå.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringen stödjer ordförandeskapets ambition att försöka nå fram till en allmän riktlinje i rådet.

Det är centralt att en skärpning av EU:s utsläppshandel genomförs så snart som möjligt, för att säkerställa att systemet bidrar till uppfyllelse av EU:s nya klimatmål. På rådsmötet kommer regeringen verka för att ambitionsnivån i förslaget upprätthålls. Regeringen anser även att skyddet mot koldioxidläckage när den fria tilldelningen fasas ut till förmån för gränsjusteringsmekanismen bör stärkas, och kommer därför att verka för en långsammare utfasning av den fria tilldelningen av utsläppsrätter för sektorer som omfattas av gränsjusteringsmekanismen (CBAM). Regeringen kommer också att verka för att ambitionen upprätthålls i förslaget om ett nytt utsläppshandelssystem för vägtransporter och byggnader. Alla medlemsstater och sektorer ska bidra till EU:s klimatomställning.

Regeringen anser att det redan finns omfattande medel avsatta till EU:s klimatomställning i EU:s budget och återhämtningsinstrument. Regeringen kommer att verka för att ytterligare compensation för klimatomställningen i EU av rättvis- och solidaritetsändamål beaktas samlat och i förhållande till befintliga stöd med samma eller angränsande ändamål.

Datum för tidigare behandling i riksdagen: Överläggningar i miljö- och jordbruksutskottet den 30 september, 12 oktober, 16 november och 16 december 2021. Samråd med EU-nämnden har hållits den 1 oktober och 17 december 2021 samt den 11 mars 2022.

Fortsatt behandling av ärendet: Om rådet når en allmän inriktning väntas förhandlingar med Europaparlamentet kunna inledas i juli 2022.

Faktapromemoria: Översyn av EU:s system för handel med utsläppsrätter, 2020/21:FPM136.

4. Översyn av förordning (EU) 2018/842 om medlemsstaternas bindande årliga minskningar av växthusgasutsläpp under perioden 2021–2030 (förordningen om ansvarsfördelning)

Vilken typ av behandling förväntas i rådet: Beslutspunkt. Rådet föreslås anta en allmän inriktning.

Ansvarigt statsråd: Annika Strandhäll

Förslagets innehåll: Kommissionen presenterade den 14 juli 2021 ett förslag till översyn av ESR. Förslaget innebär en skärpning av utsläppsmålet från -30 % till -40 % till 2030, jämfört med 2005. För att uppnå detta föreslås en skärpning av de nationella utsläppsmålen i ett reviderat målspann om -10% till -50%. Sverige föreslås tillsammans med fyra andra länder få det skarpaste utsläppsmålet.

Ordförandeskapet föreslår bland annat att behålla kommissionens förslag om utsläppsbanor, men föreslår ett tillägg om att banorna ska justeras inför perioden 2026–2030. Ordförandeskapet föreslår också att öka volymen av tilldelade utsläppsutrymmen som kan handlas mellan medlemsstater samt att öka transparensen i den s.k. AEA-handeln (handel med utsläppsenheter). Sverige verkar för ökad konvergens mellan medlemsstaterna och har delvis fått gehör för detta genom stärkta kopplingar till det långsiktiga klimatmålet och till behovet av konvergens över tid. Flexibiliteten kopplat till LULUCF lämnas orörd i förhållande till kommissionens förslag.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringen stödjer ordförandeskapets ambition att försöka nå fram till en allmän riktlinje i rådet.

En skärpning av medlemsstaternas nationella mål är en förutsättning för att EU ska nå sitt klimatmål till 2030 och bidra till en samhällsekonomiskt effektiv omställning mot ett klimatneutralt EU 2050. Regeringen verkar för ökad konvergens och att ambitionen i förslaget upprätthålls samt att flexibiliteten till LULUCF bibehålls.

Datum för tidigare behandling i riksdagen: Överläggningar har hållits i miljö- och jordbruksutskottet den 30 september, 12 oktober, 16 november och 16 december 2021. Samråd med EU-nämnden har hållits den 1 oktober och 17 december 2021 samt den 11 mars 2022.

Fortsatt behandling av ärendet: Om rådet når en allmän inriktning väntas förhandlingar med Europaparlamentet inledas i juli.

Faktapromemoria: Översyn av EU:s ansvarsfördelningsförordning om medlemsstaternas nationella klimatmål, 2020/21:FPM137.

5. Översyn av förordning (EU) 2018/841 om utsläpp och upptag av växthusgaser från markanvändning, förändrad markanvändning och skogsbruk (LULUCF)

Vilken typ av behandling förväntas i rådet: Beslutspunkt. Rådet föreslås anta en allmän inriktning.

Ansvarigt statsråd: Annika Strandhäll

Förslagets innehåll:

Kommissionen presenterade den 14 juli 2021 ett förslag om att revidera LULUCF. Den första åtagandeperioden, 2021–2025, fortsätter med i stort sett oförändrade bokföringsregler. De eventuella överskotten efter bokföring kommer inte att överföras från första till andra åtagandeperioden (2026–2030) enligt det nya förordningsförslaget. Ordförandeskapets förslag har inte gjort betydande ändringar inom den första perioden.

Den andra bokföringsperioden 2026–2030 innebär förändringar av bokföringsregler och en skärpning av målet. ORDF föreslår att EU:s gemensamma sänka inom LULUCF år 2030 ska vara 310 Mton som Kommissionen föreslog. Ordförandeskapet har dock ändrat hur de nationella målen formuleras, Sveriges mål är alltså att öka sin kolsänka med 4 miljoner ton istället för att nå en total på 47 miljoner ton. Ordförandeskapet har också ersatt förslagets årliga bindande mål med en budget under perioden 2026–2030. Det innebär att LULUCF förslaget har två mål, ett 2030-mål och ett budgetmål. Budgetmålet innebär att medlemsstaterna behöver öka sin sänka med ett visst antal miljoner ton under perioden 2026–2030, oberoende av vilket år ökningen sker under. Att ha en budgetperiod passar LULUCF sektor bättre eftersom hänsyn tas till årliga variationer, det är också så nuvarande LULUCF förordningen är uppbyggd.

Regeringen har verkat för att Sveriges mål ska sänkas, underlättas genom flexibiliteter och att målet ska uttryckas i en ökning i stället för en total. En viktig fråga har varit att kolsänkor inte ska kompensera för fossila utsläpp och att miljöintegriteten upprätthålls. Dessutom har regeringen verkat för att förslaget om en AFOLU och klimatneutralitetsmålet till 2035 ska strykas samt att BECCS ska kunna tillgodoräknas gentemot LULUCF-åtagandet. Regeringen har även verkat emot de rapporteringskrav (bilaga III) som inte är nödvändiga för växthusgasrapporteringen. Därtill har regeringen verkat och fått igenom att den föreslagna sanktionen tas bort, sanktionen hade inneburit åtta procent påslag följande år om åtagandet inte nås.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringen stödjer ordförandeskapets ambition att försöka nå fram till en allmän riktlinje i rådet.

Regeringen kan acceptera förslaget om en total kolsänka på 310 miljoner ton inom EU. Vid en lägre nivå bör även Sveriges åtagande minska.

Regeringen kan godta det nationella mål som föreslagits av Kommissionen förutsatt att mållonstruktionen är uttryckt som en förändring av kolsänkan och med tillämpning av flexibiliteter. Målet inom LULUCF bedöms kunna uppnås genom ESR överskott, vilket möjliggör en årlig avverkning upp till och vad som nationellt bedöms vara en hållbar avverkningsnivå.

Regeringen välkomnar att ORDF tagit bort förslaget om en gemensam marksektor på EU-nivå.

Datum för tidigare behandling i riksdagen: Överläggningar har hållits i miljö- och jordbruksutskottet den 30 september, 12 oktober, 16 november och 16 december 2021. Samråd med EU-nämnden har hållits den 1 oktober och 17 december 2021 samt den 11 mars 2022.

Fortsatt behandling av ärendet: Ärendet väntas förhandlas i trepartssamtal med Europaparlamentet och kommissionen under tidig höst 2022.

Faktapromemoria: Reviderad LULUCF-förordning, 2020/21:FPM138

6. Översyn av förordning (EU) 2019/631 om fastställande av normer för koldioxidutsläpp för nya personbilar och för nya lätta nyttofordon

Vilken typ av behandling förväntas i rådet: Beslutspunkt. Rådet föreslås anta en allmän inriktning.

Ansvarigt statsråd: Annika Strandhäll

Förslagets innehåll: Förslaget till ny EU-förordning om EU-mål för koldioxidutsläppen från nya lätta fordon presenterades den 14 juli 2021 som en del av Fit for 55-paketet. Det övergripande syftet med förslaget är att uppnå målet om 100 % reduktion av koldioxidutsläppen från EU:s fordonsflotta.

Förslaget innehåller en skärpning av de befintliga EU-målen för 2030 till 55% reduktion för personbilar och till 50% reduktion för lätta nyttofordon samt ett nytt EU-mål som innebär nollutsläpp i nya lätta fordon från 2035. Dessutom föreslås att flera undantag och lättnader från kraven tas bort från 2030.

Parallellt med detta har kommissionen presenterat förslag i andra rättsakter som behandlas i transportrådet för hur utbyggnaden av laddinfrastrukturen i hela EU ska ske i takt med de skärpta reduktionsmålen och elektrifieringen av fordonen.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringen stödjer ordförandeskapets ambition att försöka nå fram till en allmän riktlinje i rådet.

Regeringen avser fortsatt att verka för att tidigarelägga EU-målet om nollutsläpp i nya lätta fordon till år 2030. Det är även viktigt för regeringen att undantag i kraven för vissa tillverkare begränsas så långt som möjligt.

Datum för tidigare behandling i riksdagen: Överläggningar har hållits i miljö- och jordbruksutskottet den 30 september, 12 oktober, 16 november och 16 december 2021. Samråd med EU-nämnden har hållits den 1 oktober och 17 december 2021 samt den 11 mars 2022.

Fortsatt behandling av ärendet: Ärendet väntas förhandlas i trepartssamtal med Europarlamentet och kommissionen under tidig höst 2022.

Faktapromemoria: Revidering av EU:s krav för koldioxidutsläpp från nya lätta fordon, 2020/21:FPM143

7. Förordning om inrättande av en social klimatfond

Vilken typ av behandling förväntas i rådet: Beslutspunkt. Rådet föreslås anta en allmän inriktning.

Ansvarigt statsråd: Mikael Damberg

Förslagets innehåll: Europeiska kommissionen presenterade den 14 juli 2021 ett förslag om att inrätta en social klimatfond.

Kommissionens föreslår i sin översyn av EU:s utsläppshandel att ett nytt utsläppshandelssystem införs för vägtransport- och byggnadssektorerna (ETS BRT). Den sociala klimatfonden syftar till att kompensera utsatta hushåll, mikroföretag och transportanvändare för de prisförändringar som kan uppstå genom inrättandet av det nya utsläppshandelssystemet.

Enligt kommissionen ska fonden vara ett verktyg för att säkerställa att uppvärmning och nedkylning av byggnader samt resor och transporter kan ske till en rimlig kostnad för utsatta hushåll och mikroföretag, samtidigt som nödvändiga åtgärder vidtas för att nå EU:s utsläppsmål.

Fonden föreslås finansiera investeringar och åtgärder som syftar till att minska koldioxidutsläppen och energikostnaderna för de aktuella hushållen och mikroföretagen på ett hållbart sätt.

Enligt förslaget ska fonden uppgå till 72,2 miljarder euro för perioden 2025–2032 och inordnas i EU:s budget, varav 23,7 miljarder euro för perioden 2025–2027 (dvs innevarande fleråriga budgetram) och 48,5 miljarder euro för perioden 2028–2032. I förslaget anger kommissionen att den totala volymen ska motsvara 25 procent av de förväntade auktionsintäkterna från det föreslagna utsläppshandelssystemet för vägtransporter och byggnader.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringen stödjer ordförandeskapets ambition att försöka nå fram till en allmän riktlinje i rådet.

Regeringen är fortsatt kritisk till förslaget om en social klimatfond som isolerad företeelse. Regeringen anser att en social klimatfond är avhängig inrättandet av ett nytt utsläppshandelssystem för vägtransporter och byggnader. Regeringen anser vidare att fondens omfattning och utformning ska stå i relation till ambitionsnivån för det nya utsläppshandelssystemet.

Regeringen är kritisk till fondens föreslagna omfattning och avser verka för en begränsning av fondens storlek. Regeringen är kritisk till utgiftsdrivande förslag som förhandlas utanför den ordinarie budgetprocessen. Regeringen verkar för en konstruktion, vad gäller finansieringen som säkerställer sunda budgeteringsprinciper, transparens, god och effektiv styrning av medlen samt robusta kontrollmekanismer. Konstruktionen bör värna en ändamålsenlig och effektiv hantering av EU-medel.

Regeringen är fortsatt kritisk till direkta inkomststöd till hushåll, men kan vid behov öppna för en lösning där omfattningen av direkta inkomststöd begränsas med tydliga tak.

Datum för tidigare behandling i riksdagen: Regeringen överlade med riksdagens miljö- och jordbruksutskott den 31 maj 2022.

Fortsatt behandling av ärendet: Ärendet väntas förhandlas i trepartssamtal med Europaparlamentet och kommissionen under tidig höst 2022.

Faktapromemoria: Förordning om att inrätta en social klimatfond, 2020/21:FPM135.

8. Förordning om utsläppande på EU-marknaden och export av produkter som är förknippade med avskogning och skogsförstörelse

Vilken typ av behandling förväntas i rådet: Besluts punkt alt. informationspunkt. Rådet föreslås anta en allmän inriktning alt. ger ordföranden en lägesrapport.

Ansvarigt statsråd: Anna-Caren Säterberg.

Förslagets innehåll: Förslaget innebär att verksamhetsutövare eller handlare som tillgängliggör nötkött, kakao, kaffe, palmolja, soja och trä på EU:s inre marknad eller exporterar de här produkterna från unionen ska kunna visa att produktionen inte har skett på mark som nyligen avskogats eller, i fallet med träprodukter, gett upphov till utarmning av skogar. Grunden i det föreslagna kontrollsystemet är obligatorisk tillbörlig aktsamhet baserat på en definition av ”avskogningsfri” kombinerat med ett system för att jämföra länder utifrån en tregradig riskskala.

Det nya förslaget om tillbörlig aktsamhet innebär att dagens system för tillbörlig aktsamhet som finns i EU:s timmerförordning förs över till den nya EU-förordningen och utvidgas till att gälla fler varor och produkter och att bestämmelserna om tillbörlig aktsamhet och förbud att släppa ut varor och produkter på marknaden blir strängare och utvidgas till att avse fler typer av varor och produkter.

Av förhandlingen har det framgått att definitionen av "skogsförstörelse" (forest degradation) i artikel 2 har varit och är en central fråga för att nå en allmän inriktning av förordningen. Hur denna definition slutligen kommer tolkas och implementeras kommer få stor effekt för handeln med de trävaror som omfattas av regleringen.

Ordförandeskapet har tagit fram ett kompromissförslag till definition av skogsförstörelse som innebär en begränsad definition som gäller under en begränsad tidsperiod, till dess att kommissionen inom ramen för artikel 32 om översyn av förordningen återkommer till Europaparlamentet och rådet

med en utvärdering av förordningens effekt med avseende på målet att undvika avskogning och skogsförstörelse. Då förordningen fastställer regler om sanktioner om verksamhetsutövare och handlare överträder bestämmelserna i denna förordning anser regeringen att rättssäkerheten särskilt måste beaktas.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringen välkomnar de framsteg som har gjorts i förhandlingen av utkastet till förordning när det gäller ett antal strukturella aspekter av förslaget. Sverige verkar för att förenkla förordningen för att minska den administrativa bördan.

Regeringen kan stödja en allmän inriktning av förordningen i vilken definitionen av skogsförstörelse begränsas på ett sätt som gör förordningen förenlig med det nationella självbestämmandet i skogliga frågor, inte riskerar att kringskära möjligheterna att utforma en kostnadseffektiv politik och som innebär att åtgärderna bedöms bli förenliga med WTO-regelverket.

Regeringen betonar betydelsen av att kommissionen, inom ramen för artikel 32 om översyn av förordningen och dess implementering, även fortsättningsvis särskilt respekterar principerna om subsidiaritet och proportionalitet.

Datum för tidigare behandling i riksdagen: Överläggning i miljö- och jordbruksutskottet om ståndpunkten i faktaPM 2021/22:FPM25 1 februari 2022. Överläggning i miljö- och jordbruksutskottet 17 februari samt EU-nämnden 18 februari 2022 inför jordbruks- och fiskerådet 21 februari 2022. Samråd med EU-nämnden ägde rum 11 mars inför miljörådet den 17 mars 2022.

Fortsatt behandling av ärendet: Trilogförhandlingar med Europaparlamentet.

Faktapromemoria: Tillgängliggörande av produkter på den inre marknaden såväl som export från EU som förknippas med avskogning eller utarmning av skogar, 2021/22:FPM25

9. Förordning om transport av avfall

Vilken typ av behandling förväntas i rådet: Informationspunkt.

Ordföranden väntas ge en lägesrapport.

Ansvarigt statsråd: Annika Strandhäll

Förslagets innehåll: Ordföranden väntas ge en lägesrapport från rådets förhandlingar om den nya avfallstransportförordningen.

Förslaget till en ny avfallstransportförordning innebär utökade exportbegränsningar för allt avfall till länder utanför EU och OECD, ökad övervakning genom bland annat mer samordnad tillsyn samt att avfallsanläggningar i länder utanför EU till vilka avfall exporteras för behandling ska genomgå oberoende revisioner, för att säkerställa att avfallet tas om hand på ett miljöriktigt sätt. Förslaget innebär också att transport av avfall för bortskaffande till ett annat EU-land ska vara förbjudet om inte särskilda kriterier uppfylls. Förslaget innebär även ökade krav på tillsyn och insatser mot illegala avfallstransporter, samt vissa förändringar av förfarandet för att underlätta transporter inom EU.

Förslag till svensk ståndpunkt: Regeringens ståndpunkt som redovisats i 2021/22:FPM21 kvarstår. Regeringen välkomnar förslaget till ny avfallstransportförordning och är särskilt positiv till ambitionen att stärka kontrollen av avfallstransporter. Regeringen är också positiv till ökad digitalisering som kommer att bidra till ett effektivare förfarande. Regeringen är också positiv till en ökad kontroll något som kan motverka illegala avfallstransporter och således avfallsbrottlighet. Begränsningen av möjligheterna att exportera avfall från EU förväntas bidra till att bygga upp en stark och motståndskraftig cirkulär ekonomi inom EU i linje med ambitionen med kommissionens handlingsplan för en cirkulär ekonomi eftersom förslaget syftar till att öka EU:s egen marknadspotential för återvinning av avfall. Regeringen önskar dock skarpare restriktioner avseende möjligheten att transportera avfall till länder utanför EU och OECD vilket är i linje med den europeiska gröna given som innebär att EU inte ska exportera sitt avfallsproblem till tredjeländer där avfallet riskerar att orsaka betydande miljö- och hälsoskador. I den mån kapacitet finns inom EU eller OECD anser regeringen att det bör vara förbud mot att exportera avfall för återvinning till tredje land. Regeringen är tveksam till att behålla en möjlighet att exportera avfall till länder, mer än i undantagsfall, som inte uppfyller

kraven för att vara ett OECD-land. Det föreligger alltid risk för miljöbrott och fusk när en mer utsatt ekonomisk part utgör mottagare av avfall.

Datum för tidigare behandling i riksdagen: Överläggning i miljö- och jordbruksutskottet den 18 januari 2022.

Fortsatt behandling av ärendet: Behandling i rådsarbetsgrupp pågår

Faktapromemoria: Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om transporter av avfall, 2021/22:FPM21